

**YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)**

23 päivänä tammikuuta 2002 *

Asiassa T-237/00,

Patrick Reynolds, Euroopan parlamentin virkamies, kotipaikka Bryssel (Belgia),
edustajanaan asianajajat P. Legros ja S. Rodrigues, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Euroopan parlamentti, asiamiehinään H. von Herten ja D. Moore, prosessi-
osoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

jossa kantaja vaatii yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta kumoamaan Euroopan parlamentin pääsihteerin 18.7.2000 tekemän päätöksen, jolla kantajan tilapäinen siirto poliittiseen ryhmään ”demokratian ja monimuotoisuuden Eurooppa” yksikön edun mukaisesti päätettiin ja hänet siirrettiin takaisin tiedotuksen ja suhdetoiminnan pääosastoon, ja määräämään korvattavaksi vahingon, joka hänelle on aiheutunut kyseisen vastaajan tekemän päätöksen sekä poliittisen ryhmän ja eräiden sen jäsenten toiminnan vuoksi,

**EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN
OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),**

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Jaeger sekä tuomarit K. Lenaerts ja J. Azizi,

kirjaaja: hallintovirkamies J. Plingers,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 14.11.2001 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

1 Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen (jäljempänä henkilöstösäännöt) 37 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Muiden tehtävien tilapäisestä hoitamisesta on kyse silloin, kun vakinainen virkamies on nimittävän viranomaisen päätöksellä

a) yksikön edun mukaisesti

— määrätty hoitamaan tilapäisesti jotakin tointa muualla kuin siinä toimielimessä, jonka palveluksessa hän tavallisesti on,

tai

— määrätty avustamaan tilapäisesti yhteisöjen perustamissopimuksissa tai yhteisöjen yhteisen neuvoston ja yhteisen komission perustamisesta tehdyssä sopimuksessa määrättyä tehtävää hoitavaa henkilöä tai jonkin yhteisöjen toimielimen tai muun elimen puheenjohtajaksi valittua tai Euroopan parlamentin poliittista ryhmää,

— — .”

2 Henkilöstösääntöjen 38 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Yksikön edun mukaisesti tapahtuvan tilapäisen muihin tehtäviin siirron yhteydessä noudatetaan seuraavia sääntöjä:

- a) nimittävä viranomainen päättää siitä asianomaista virkamiestä kuultuaan,
- b) nimittävä viranomainen vahvistaa tilapäisen siirron keston,
- c) asianomainen virkamies voi pyytää siirron päättymistä aina kuuden kuukauden kuluttua,
- d) virkamiehellä, joka on siirretty tilapäisesti hoitamaan muita tehtäviä 37 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaan, on oikeus tasauspalkkaan silloin, kun hänen tilapäisesti hoitamaansa tehtävästä maksettava kokonaispalkka on pienempi kuin hänen palkkaluokkansa ja tasonsa mukainen palkka siinä toimielimessä, josta hän on siirtynyt; virkamiehellä on myös oikeus saada korvaus kaikista muihin tehtäviin siirtymisen aiheuttamista lisäkuluista,
- e) virkamiehen, joka on siirretty tilapäisesti hoitamaan muita tehtäviä 37 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaan, on maksettava eläkemaksut sen peruspalkan mukaan, joka vastaa hänen palkkaluokkaansa ja tasoaan siinä toimielimessä, josta hän on siirtynyt,

- f) tilapäisesti muihin tehtäviin siirretty virkamies säilyttää virkansa sekä oikeutensa ikälisien kertymiseen ja mahdollisuuden ylennyksiin,
- g) tilapäisen siirron päättyessä virkamies palaa välittömästi hoitamaan aiemmin hoitamaansa virkaa.”

Riidan perustana olevat tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet

- 3 Vuoden 1999 syyskuun lopulla parlamentti (jäljempänä vastaaja) julkaisi sisäisessä tiedotteessaan nro 25/99 avointa virkaa koskevan ilmoituksen, joka koski poliittisen ryhmän ”demokratian ja monimuotoisuuden Eurooppa” (jäljempänä EDD-ryhmä) pääsihteerin virkaa. Ilmoituksen sanamuoto oli seuraava:

”1. Pääsihteeri (N/M) (Ura-alue A2) (tilapäinen toimihenkilö)

Erinomainen ranskan ja englannin kirjallinen ja suullinen taito ehdoton edellytys

Asemapaikka: BRYSSEL

Hakemusten viimeinen jättöpäivä: 18.10.1999

Tehtävien aloittamispäivä: maanantaista 1.11.1999 alkaen.”

- 4 Tämän julkaisun johdosta kantaja, joka oli virkamies tiedotuksen ja suhdetoiminnan pääosastossa palkkaluokassa LA 5, tasossa 3, jätti virkaan hakemuksensa, ja hänet kutsuttiin EDD-ryhmään haastatteluun, joka pidettiin 3.11.1999.
- 5 EDD-ryhmän puheenjohtaja ilmoitti 12.11.1999 päivätyllä kirjeellään parlamentin pääsihteerille ryhmän työvaliokunnan päätöksestä nimittää kantaja kyseiseen pääsihteerin virkaan ja pyysi tätä antamaan luvan kantajan tilapäiseen siirtoon EDD-ryhmään.
- 6 Kantaja aloitti työskentelyn EDD-ryhmässä 22.10.1999.
- 7 Euroopan parlamentin pääsihteerin vahvisti 11.1.2000 tekemällään päätöksellä, että henkilöstösääntöjen 37 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan perusteella kantaja siirrettiin tilapäisesti yksikön edun mukaisesti EDD-ryhmään palkkaluokkaan A 2, palkkatasoon 1, 22.11.1999 ja 30.11.2000 väliseksi ajaksi. Kantajalle toimitettiin alkuperäistä päätöksestä oikeaksi todistettu jäljennös 17.1.2000.
- 8 EDD-ryhmän puheenjohtaja ilmoitti kantajalle ensimmäistä kertaa 18.5.2000, että ryhmän työvaliokunnan jäsenten kokouksessa, joka oli pidetty muutamaa tuntia aikaisemmin, eräät alaryhmät olivat ilmaisseet menettäneensä luottamuksensa kantajaan ja että tämän vuoksi oli päätetty, että hänen siirtoaan EDD-ryhmään ei enää jatkettaisi 30.11.2000 jälkeen.

- 9 EDD-ryhmän puheenjohtaja vahvisti 24.5.2000 kantajan kanssa käydyn toisen keskustelun aikana, että poliittinen ryhmä halusi päästä hänestä eroon. Samana päivänä kantaja ilmoitti puheenjohtajalle, että hän aikoi olla poissa neljä viikkoa miettiäkseen tiettyjä kysymyksiä, minkä ryhmän puheenjohtaja hyväksyi. Hän myös otti yhteyttä hoitavaan lääkäriinsä, joka totesi kantajan työkyvyttömäksi sairauden perusteella.
- 10 Kantaja ei enää 24.5.2000 lähtien palannut työpaikalleen sairautensa vuoksi.
- 11 Kantaja valitti 23.6.2000 henkilöstösääntöjen 90 artiklan perusteella parlamentin pääsihteerille toimista, jotka olivat hänelle vastaisia hänen hoitaessaan virkaansa EDD-ryhmässä. Kantajan mukaan näihin toimiin kuuluivat ensinnäkin se, että hänen pääsyään EDD-ryhmän tileihin oli vaikeutettu, vaikka se kuuluisi luonteeltaan poliittisen ryhmän pääsihteerin tehtäviin, ja toiseksi että hänelle oli annettu ristiriitaisia ohjeita henkisen ahdistelun ilmapiirin vallitessa. Kantaja pyysi, että tehtäisiin päätös, jolla nämä toimet lopetettaisiin, ja että niiden kielteiset vaikutukset korjattaisiin. Hän kuitenkin ilmoitti, että hän ei silti aio irtisanoutua EDD-ryhmän pääsihteerin virasta.
- 12 Samana päivänä kantaja saattoi tilintarkastustuomioistuimen presidentin käsiteltäväksi muodollisen pyynnön EDD-ryhmän tilien tarkastamiseksi, ja ilmoitti, että tarkastus olisi ryhmän ja yleisen edun mukaista ja että hänen pääsyään näihin tileihin oli vaikeutettu.
- 13 Sen jälkeen kun EDD-ryhmän puheenjohtaja oli saanut tiedon, erityisesti lehdistön kautta, että tilintarkastustuomioistuimelle oli osoitettu tällainen pyyntö,

EDD-ryhmän puheenjohtaja vahvisti tilintarkastustuomioistuimen presidentille 30.6.2000 päivätyllä kirjeellään, että tilintarkastustuomioistuin saattoi vapaasti tutkia hänen ryhmänsä tilejä ja että kantajan tältä osin tekemän aloitteen syynä oli todennäköisesti se seikka, että kantajalle oli ilmoitettu 18.5.2000, että hänen tilapäistä siirtoaan EDD-ryhmään ei enää jatkettaisi.

- 14 Kantaja laati 1.7.2000 muistion, jossa hän selvittää yksityiskohtaisesti kokemuksensa tilapäisestä siirrostaan EDD-ryhmään (jäljempänä 1.7.2000 laadittu muistio). Kantaja täydensi muistiotaan 2.2.2001 laaditulla lisäyksellä.
- 15 EDD-ryhmän työvaliokunnan päätöksen (jäljempänä 4.7.2000 tehty päätös) perusteella ryhmän puheenjohtaja pyysi parlamentin pääsihteeria päättämään siitä, että kantajan tilapäinen siirto muihin tehtäviin päättyy heti, kun se olisi mahdollista.
- 16 Parlamentin pääsihteerä teki 18.7.2000 nimittävän viranomaisen ominaisuudessaan päätöksen, jossa päätettiin siitä, että kantajan tilapäinen siirto yksikön edun mukaisesti EDD-ryhmään päättyy 14.6. illasta alkaen (pätöksen 1 artikla), ja hänen siirtämisestään takaisin 15.7.2000 alkaen parlamentin tiedotuksen ja suhdetoiminnan pääosastoon ylikääntäjän virkaan palkkaluokkaan LA 5, tasoon 3, ja palvelusajan alkamispäiväksi kyseisessä palkkatasossa vahvistettiin 1.1.2000 ja asemapaikaksi Bryssel (pätöksen 2 artikla) (jäljempänä riidanalainen päätös).
- 17 Tämä päätös annettiin kantajalle tiedoksi 25.7.2000 päivätyllä kirjeellä.

- 18 Kantajan asianajajat pyysivät 8.8.2000 parlamentin pääsihteeriä toimittamaan heille ne asiakirjat, joihin riidanalainen päätös perustui, erityisesti 4.7.2000 päivätyin EDD-ryhmän puheenjohtajan kirjeen ja parlamentin henkilöstöosaston pääsihteerin ehdotuksen, joihin riidanalaisessa päätöksessä viitataan.
- 19 Henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan nojalla kantaja saattoi parlamentin pääsihteerin käsiteltäväksi 28.8.2000 toisen valituksen, jolla hän pyysi riidanalaisen päätöksen peruuttamista ja hänelle siitä aiheutuneen vahingon korvaamista.
- 20 Kantaja nosti käsiteltävänä olevan kanteen jättämällä sen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 8.9.2000.
- 21 Samana päivänä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen jätetyllä erillisellä asiakirjalla kantaja teki hakemuksen riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämiseksi.
- 22 Väli-toimia koskeva suullinen käsittely pidettiin 14.9.2000. Suullisessa käsittelyssä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti ehdotti asianosaisille sovintoratkaisua, joka sisältyy suullisesta käsittelystä laadittuun pöytäkirjaan.
- 23 Vastaja ilmoitti 28.9.2000 päivätyllä kirjeellään, että se ei suostuisi tähän sovintoratkaisuun.

- 24 Samana päivänä päivätyllä kirjeellään kantaja ilmoitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle, että hän peruuttaa välimienvakautuksensa.
- 25 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin 9.10.2000 antamalla määräyksellä välimienvakautus poistettiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen rekisteristä, ja välimienvakautustusta aiheutuneista oikeudenkäyntikuluista määrättiin päätettäväksi myöhemmin.
- 26 Parlamentin pääsihteeri ilmoitti 27.10.2000 päivätyllä kirjeellään kantajalle, että koska tämän 23.6. ja 28.8.2000 tekemät valitukset olivat selvästi yhteydessä toisiinsa ja koska kantaja oli toimittanut hyödyllisiä tietoja näiden valitusten arvioimiseksi käsiteltävässä asiassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, pääsihteeri vastaisi näihin kahteen valitukseen toiseen valitukseen soveltuvan määräajan kuluessa eli ennen 29.12.2000.
- 27 Kantaja esitti parlamentin pääsihteerille osoitetussa 15.11.2000 päivätyssä kirjeessään vastalauseen tällaista menettelyä kohtaan ja arvosteli vastaajan asennetta. Parlamentin pääsihteeri vastasi tähän kirjeeseen 15.12.2000 päivätyllä kirjeellään ja vahvisti, että kantajan valituksia oltiin tutkimassa.
- 28 Parlamentin puheenjohtaja hylkäsi nämä kaksi valitusta 19.12.2000 tekemällään päätöksellä. Tämä päätös annettiin kantajalle tiedoksi 20.12.2000 päivätyllä kirjeellä.
- 29 Esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen (kolmas jaosto) on päättänyt aloittaa suullisen käsittelyn ja esittää asianosaisille tiettyjä kirjallisia kysymyksiä. Asianosaiset vastasivat näihin kysymyksiin asetetussa määräajassa.

- 30 Asianosaisten suulliset lausumat ja heidän vastauksensa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kysymyksiin kuultiin 14.11.2001 pidetyssä suullisessa käsittelyssä.

Asianosaisten vaatimukset

- 31 Kantaja on vaatinut, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaisen päätöksen

— toteaa, että yhteisölle on syntynyt sopimuksen ulkopuolinen vastuu

— velvoittaa vastaajan maksamaan kantajalle sen maksamatta olevan palkan ja eläkkeen, joka hänelle kuuluu 15.7.2000 alkaen, korotettuna vuotuisella 10 prosentin korolla, ja määrää vahingonkorvausta 250 000 euroa riidanalaisesta päätöksestä aiheutuneesta henkisestä kärsimyksestä

— velvoittaa vastaajan korvaamaan sekä pääasian käsittelystä että välitoimimenettelystä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

32 Vastaja on vaatinut, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kumoamiskanteen perusteettomana

— jättää korvausvaatimuksen tutkimatta ja/tai hylkää sen perusteettomana

— päättää oikeudenkäyntikuluista sitä koskevien säännösten mukaisesti.

33 Vastaja vaatii epäsuorasti, että kumoamiskanne jätettäisiin tutkimatta.

Kumoamiskanne

I Tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

34 Vastaja esittää, että oikeuskäytännön mukaan virkamiehellä ei ole perusteltua intressiä pyytää päätöksen kumoamista olennaisten menettelymääräysten rikko-

misen vuoksi, jos nimittävällä viranomaisella ei ole asiassa mitään harkintavaltaa ja sen oli siten toimittava niin kuin se on tehnyt. Tällaisessa tapauksessa päätöksen kumoamisesta ei seuraisi muuta kuin se, että tehtäisiin kumotun päätöksen kanssa asiasisällöltään samanlainen uusi päätös (asia 9/76, Morello v. komissio, tuomio 29.9.1976, Kok. 1976, s. 1415, 11 kohta; asia 117/81, Geist v. komissio, tuomio 6.7.1983, Kok. 1983, s. 2191, 7 kohta; asia T-43/90, Díaz García v. parlamentti, tuomio 18.12.1992, Kok. 1992, s. II-2619, 54 kohta ja asia T-343/00, Mercade Llodachs v. parlamentti, määräys 20.3.2001, 33 ja 34 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

- 35 Vastaaja painottaa myös, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti virkamies tai entinen virkamies voi nostaa kanteen henkilöstösääntöjen 90 ja 91 artiklan nojalla nimittävän viranomaisen päätöksen kumoamiseksi sillä edellytyksellä, että hänellä on henkilökohtainen intressi riidanalaisen päätöksen kumoamiseen (asia T-20/89, Moritz v. komissio, 13.12.1990, Kok. 1990, s. II-769, 15 kohta).
- 36 Näistä väitteistä ilmenee, että vastaajan mukaan kantajalla ei ole intressiä pyytää riidanalaisen päätöksen kumoamista, koska tämä seuraamus saisi aikaan vain sen, että tehtäisiin kumotun päätöksen kanssa asiasisällöltään samanlainen päätös. Vastaaja esittää itse asiassa, että kantajan ja EDD-ryhmän välisen keskinäisen luottamuksen menetys oli kiistämätöntä ja että kantajan oli omien sanojensa mukaan mahdotonta hoitaa tehtävänsä EDD-ryhmässä. Tämän vuoksi nimittävällä viranomaisella ei ollut muuta mahdollisuutta kuin tehdä päätös kantajan siirron päättymisestä.
- 37 Vastaajan mukaan tämä päätelmä on tehtävä myös sen vuoksi, että vakiintuneessa oikeuskäytännössä on tunnustettu, että keskinäinen luottamus on yksi olennainen tekijä, kun poliittiset ryhmät ottavat toimihenkilöitä palvelukseensa (asia T-45/90, Speybrouck v. parlamentti, tuomio 28.1.1992, Kok. 1992, s. II-33, 94 ja 95 kohta), ja jos tämä keskinäinen luottamus menetetään, poliittinen ryhmä

voi päättää irtisanoa yksipuolisesti työsopimuksen (asia 25/68, Schertzer v. parlamentti, tuomio 18.10.1977, Kok. 1977, s. 1729, ja asia T-123/95, B v. parlamentti, tuomio 14.7.1997, Kok. H. 1997, s. I-A-245 ja II-697, 73 kohta). Tästä seikasta samoin kuin siitä puolueettomuusvelvollisuudesta, joka parlamentin työjärjestyksen 182 artiklan mukaan parlamentin pääsihteerillä on, seuraa, että pääsihteeri ei voi missään tapauksessa korvata omalla arvioinnillaan sitä arviointia, jonka poliittinen ryhmä on tehnyt siitä, onko tilapäisesti siirretyn virkamiehen ja poliittisen ryhmän välillä keskinäistä luottamusta.

- 38 Kantaja kiistää sen, että vastaajan esittämällä oikeuskäytännöllä olisi merkitystä, kun ratkaistaan väite siitä, että kumoamiskannetta ei voitaisi ottaa tutkittavaksi.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 39 Edellä esitettyjen väitteiden yhteydessä vastaaja on viitannut oikeuskäytäntöön, jonka mukaan henkilöstösääntöjen 90 ja 91 artiklan mukaisen kanteen nostaminen edellyttää, että kyseisellä henkilöllä on henkilökohtainen intressi riidanalaisen päätöksen kumoamiseen, ja oikeuskäytäntöön, jonka mukaan virkamiehellä ei ole mitään perusteltua intressiä päätöksen kumoamiseen menettelymääräysten rikkomisen vuoksi, jos hallinnolla ei ole asiassa mitään harkintavaltaa ja sen oli toimittava niin kuin se on tehnyt (edellä 34 kohdassa mainitut asiat Morello v. komissio, tuomion 34 kohta; Geist v. komissio, tuomion 7 kohta ja Díaz García v. parlamentti, tuomion 54 kohta).
- 40 On kuitenkin syytä painottaa, että oikeuskäytännöllä, jonka mukaan virkamiehellä ei ole intressiä vaatia päätöksen kumoamista menettelymääräysten rikkomisen vuoksi, jos nimittävällä viranomaisella ei ole asiassa harkintavaltaa, ei ole merkitystä, kun arvioidaan kumoamiskanteen tutkittavaksi ottamista. Tämä oikeuskäytäntö liittyy niiden menettelymääräyksiä koskevien kanneperusteiden aineelliseen tarkastelemiseen, joita kantaja esittää kumoamiskanteen tueksi.

- 41 Tämän vuoksi ratkaistaessa käsiteltävänä olevan kanteen tutkittavaksi ottamista on syytä ainoastaan arvioida se, oliko kantajalla henkilökohtainen intressi päätöksen kumoamiseen (ks. vastaavasti asia 111/83, Picciolo v. parlamentti, tuomio 30.5.1984, Kok. 1984, s. 2323, 29 kohta ja asia T-51/90, Moretti v. komissio, tuomio 28.2.1992, s. II-487, 22 kohta). Tätä intressiä arvioidaan kanteen nostamisen ajankohdan perusteella (asia T-49/91, Turner v. komissio, tuomio 18.6.1992, Kok. 1992, s. II-1855, 24 kohta).
- 42 Käsiteltävänä olevassa asiassa on selvää, että kanteen nostamisen ajankohtana 8.9.2000 kantajalla oli henkilökohtainen intressi vaatia, että riidanalainen päätös, joka oli hänelle vastainen toimi, kumotaan. Vaikka sen toimielimen, jonka päätöksen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on kumonnut, on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet tuomion täytäntöönpanemiseksi, on myönnettävä, että riidanalaisen päätöksen mahdollisesta kumoamisesta seuraisi ainakin se, että kantajan tilapäinen siirto yksikön edun mukaisesti EDD-ryhmään ja siihen liittyvät eri edut eivät päättyisi 14.7.2000, vaan 30.11.2000, eli kantajan tilapäisen siirron alun perin määrättyä päättymispäivänä.
- 43 Tämän vuoksi kanneperuste, joka koskee tutkimatta jättämistä sen vuoksi, että henkilökohtainen intressi päätöksen kumoamiseen puuttuu, on hylättävä.

II Asiakysymys

Alustava huomautus

- 44 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että koska henkilöstösääntöjen 38 artiklan rikkomiseen perustuva kanneperuste liittyy nimittävän viranomaisen toimivaltaan hyväksyä riidanalainen päätös, on ensiksi tarkasteltava tätä kanneperustetta.

Henkilöstösääntöjen 38 artiklan rikkomiseen perustuva kanneperuste

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

- 45 Kantaja korostaa, että henkilöstösääntöjen 38 artiklassa ei säädetä nimittävän viranomaisen mahdollisuudesta päättää siitä, että tilapäinen siirto muihin tehtäviin yksikön edun mukaisesti päättyy ennen alun perin määrätyn ajanjakson päättymistä. Hän katsoo, että vastaaja on siten rikkonut tätä säännöstä tekevänsä riidanalaisella päätöksellä.
- 46 Vastaaja katsoo, että henkilöstösääntöjen 38 artiklan b alakohtaa, jonka mukaan nimittävä viranomainen vahvistaa tilapäisen siirron keston, on tulkittava siten, että nimittävä viranomainen voi myöhemmin muuttaa siirrolle alun perin määrättyä kestoaa.
- 47 Vastaajan mukaan 38 artiklan tällainen tulkinta olisi tarpeen säännöksen tehokkaan vaikutuksen turvaamiseksi. Vastaaja painottaa, että koska tilapäisestä siirrosta on päätetty yksikön edun mukaisesti, olisi järjetöntä, jos nimittävällä viranomaisella ei olisi mahdollisuutta päättää siirron ennenaikaisesta päättymisestä silloin, kun tilanne on tullut kestävämmäksi. Vastaaja huomauttaa tältä osin, että oikeuskäytännön mukaan toimenpidettä, jolla virkamies sijoitetaan uudelleen kestävämmäksi tulleen hallinnollisen tilanteen päättymiseksi, on pidettävä yksikön edun mukaisesti tehtynä (yhdistetyt asiat C-116/88 ja C-149/88, Hecq v. komissio, tuomio 7.3.1990, Kok. 1990, s. I-599, 22 kohta ja asia T-50/92, Fiorani v. parlamentti, tuomio 8.6.1993, Kok. 1993, s. II-555, 35 kohta).

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 48 On selvää, että henkilöstösääntöjen 37 ja 38 artiklassa ei nimenomaisesti säädetä nimittävän viranomaisen mahdollisuudesta päättää siitä, että tilapäinen siirto muihin tehtäviin yksikön edun mukaisesti päättyy alun perin määrättyä kestoaa aikaisemmin.
- 49 On kuitenkin huomautettava, että henkilöstösääntöjen 38 artiklan b alakohdan mukaisesti nimittävä viranomainen vahvistaa yksikön edun mukaisesti tapahtuvan tilapäisen muihin tehtäviin siirron keston.
- 50 Tätä säännöstä on tulkittava ottaen huomioon se, että ”yksikön etu” on henkilöstösääntöjen 37 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdassa säädetyn tilapäisen siirron olennainen osatekijä, ja se on siten olennainen edellytys siirron voimassapitämiselle. Tämän vuoksi säännöstä on tulkittava niin, että nimittävä viranomainen voi milloin tahansa muuttaa siirrolle alun perin määrättyä kestoaa, jos se on välttämätöntä sen varmistamiseksi, että siirto on edelleen yksikön edun mukainen, ja siten se voi määrätä siirron päättyväksi alun perin määrättyä kestoaa aikaisemmin.
- 51 Kuten vastaaja painottaa perustellusti, tämä tulkinta on tarpeen kyseisen säännöksen tehokkaan vaikutuksen säilyttämiseksi. Jos tilapäinen siirto ei ole enää yksikön edun mukaista, erityisesti sen vuoksi, että virkamiehen ja sen yksikön, johon kyseinen henkilö on tilapäisesti siirretty, tai virkamiehen ja sen henkilön, jota avustamaan hänet on siirretty, välinen keskinäinen luottamus on lakannut, yksikön tai kyseisen henkilön toiminnan tehokkuutta tai yleisemmin yhteisön hallinnon tehokkuutta haittaisi se, että tässä tapauksessa nimittävällä viranomaisella ei olisi mahdollisuutta päättää tilapäistä siirtoa alun perin määrättyä kestoaa aikaisemmin.

52 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo muun muassa, että käsiteltävänä olevassa asiassa nimittävä viranomainen on perustellusti katsonut voivansa käyttää tätä toimivaltaansa lopettaakseen kantajan tilapäisen siirron EDD-ryhmään, kun sen käsiteltäväksi oli saatettu muodollinen ryhmän puheenjohtajan pyyntö päättää kantajan siirto mahdollisimman nopeasti. Pelkästään tällaisen pyynnön perusteella voitiin päätellä, että tilapäinen siirto ei ollut enää yksikön edun mukaista. Tämä päätelmä on tehtävä senkin vuoksi, että jo ennen kuin ryhmän puheenjohtaja oli tehnyt sille muodollisen pyynnön, nimittävää viranomaista oli tiedotettu hyvin niistä jännitteistä, jotka kantajan siirtoon liittyivät, kuten vastaaja esittää vastauksissaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kysymyksiin.

53 Edellä esitetyn perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että vastaaja ei ole rikkonut henkilöstösääntöjen 38 artiklaa tehdessään riidanalaisen päätöksen yksikön edun turvaamiseksi. Siten käsiteltävänä oleva kanneperuste on hylättävä perusteettomana.

Puolustautumisoikeuksien rikkomista koskeva kanneperuste

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

54 Asianosaisten väitteet koskevat ensinnäkin nimittävän viranomaisen velvollisuutta kuulla kantajaa ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä ja toiseksi tämän velvollisuuden täyttämistä käsiteltävänä olevassa asiassa ja kolmanneksi sitä erityistä merkitystä, joka tällaisella velvollisuudella olisi voinut olla riidanalaiselle päätökselle käsiteltävänä olevassa asiassa.

— Nimittävän viranomaisen velvollisuus kuulla kantajaa ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä

- 55 Kantaja esittää, että käsiteltävänä olevassa asiassa AIPN:llä oli velvollisuus kuulla kantajaa ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä.
- 56 Vastaaja kiistää tällaisen velvollisuuden olemassaolon käsiteltävänä olevassa asiassa.
- 57 Vastaaja korostaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti sen vuoksi, että henkilöstösäännöissä ei ole nimenomaista säännöstä kontradiktorisesta menettelystä, jonka mukaisesti hallinnon olisi kuultava jokaista virkamiestä ennen häntä koskevan toimenpiteen hyväksymistä, tällaista velvollisuutta ei pääsääntöisesti ole, niin että henkilöstösääntöjen 90 artiklassa säädettyjen takeiden on katsottava turvaavan riittävästi virkamiehen perustellut intressit (asia 125/80, Arning v. komissio, tuomio 29.10.1981, Kok. 1981, s. 2539, 17 kohta; asia T-36/93, Ojha v. komissio, tuomio 6.7.1995, Kok. H. 1995, s. I-A-161 ja II-497, 82 kohta; edellä 47 kohdassa mainittu asia Fiorani v. parlamentti, tuomion 36 kohta ja edellä 37 kohdassa mainittu asia B v. parlamentti, tuomion 38 kohta). Vastaaja esittää, että virkamies, joka haluaa toteuttaa intressinsä hänelle vastaisen päätöksen osalta, voi jälkikäteen valittaa tästä päätöksestä ja nimittävän viranomaisen on otettava kantaa tähän valitukseen perustellulla päätöksellä.
- 58 Vastaajan mukaan tästä säännöstä on poikkeus sellainen henkilöstösääntöjen nimenomainen säännös, jossa toimitellaan kuulemaan virkamiestä ennen kuin se tekee häntä koskevan päätöksen. Henkilöstösäännöissä ei kuitenkaan ole säännöstä, jonka mukaan virkamiestä on kuultava ennen kuin tehdään päätös, jossa päätetään tilapäinen siirto muihin tehtäviin yksikön edun mukaisesti alun perin määrättyä kestoja aikaisemmin.

- 59 Vastaaja esittää lisäksi, että henkilöstösääntöjen 38 artiklan a alakohdassa säädetään nimenomaisesti nimittävän viranomaisen velvollisuudesta kuulla virkamiestä ennen kuin se tekee päätöksen virkamiehen tilapäisestä siirtämisestä muihin tehtäviin yksikön edun mukaisesti, kun taas 38 artiklan b alakohdassa ei ole säädetty mistään tällaisesta velvollisuudesta, kun nimittävä viranomainen tekee päätöksen, jossa vahvistetaan tällaisen siirron kesto. Tämän perusteella vastaajan mukaan lainsäätäjän tarkoituksena ei ole ollut tällaisen velvollisuuden määrääminen nimittävälle viranomaiselle tämän tehdessä päätöksen, jossa päätetään tilapäisen siirron päättymisestä käsiteltävänä olevan asian kaltaisessa tapauksessa.
- 60 Vastaaja kiistää lisäksi kantajan viittauksen yhteisöjen tuomioistuimen 11.5.1978 asiassa 34/77, Oslizlok vastaan komissio, antamaan tuomioon (Kok. 1978, s. 1099, 30 kohta).
- 61 Vastaaja esittää, että tässä tuomiossa ei aseteta yleistä sääntöä, vaan se koskee ainoastaan hyvin erityistä tapausta, eli sitä, jossa hallinto henkilöstösääntöjen 50 artiklan mukaisesti siirtää virkamiehen eläkkeelle yksikön edun mukaisesti.
- 62 Vastaaja tekee siten sen päätelmän, että kyseisestä henkilöstä ei tarvitse välttämättä kuulla ennen tilapäisen siirron keston muutosta, koska 90 artiklassa säädetty oikeudenkäyntiä edeltävä menettely suojaa riittävällä tavalla virkamiehen perusteltuja intressejä.

— Kantajan kuuleminen etukäteen käsiteltävänä olevassa asiassa

- 63 Kantaja korostaa sitä, että nimittävä viranomainen on rikkonut velvoitteensa kuulla häntä ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä, koska se on tehty ja annettu hänelle tiedoksi niin, että hänellä ei ole ollut mahdollisuutta ennakolta ottaa kantaa asianmukaisesti siihen eikä niihin asiakirjoihin, joihin päätös perustuu.

- 64 Vastaaja kiistää tämän väitteen.
- 65 Vastaaja, joka kiistää nimittävän viranomaisen velvollisuuden kuulla kantajaa ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä, myöntää, että nimittävä viranomainen ei ole muodollisesti pyytänyt kantajaa esittämään kantaansa ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä.
- 66 Vastaaja kuitenkin katsoo, että kantajan puolustautumisoikeuksia oli riittävästi kunnioitettu käsiteltävänä olevassa asiassa, koska kantajalla on ollut mahdollisuus esittää kantansa niiden keskustelujen aikana, jotka hän on käynyt EDD-ryhmän puheenjohtajan kanssa toukokuun 2000 aikana.
- 67 Lisäksi vastaaja ilmoitti suullisen käsittelyn aikana, että nimittävä viranomainen on voinut saada selville kantajan kannan asiaan ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä, koska 23.6.2000 tekemällään valituksella kantaja on ilmoittanut nimittävälle viranomaiselle, että hän oli saanut ristiriitaisia ohjeita ja kärsinyt henkisestä ahdistelusta ja että hänelle oli tullut mahdottomaksi hoitaa tehtävänsä ryhmässä, mutta että hän ei aikonut irtisanoutua virastaan.

— Kantajan ennakolta tapahtuvan kuulemisen erityisestä vaikutuksesta

- 68 Kantaja katsoo, että toisin kuin vastaaja vakuuttaa, puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevaa periaatetta rikotaan, jos henkilöä, jota asia koskee, ei ole kuultu asianmukaisesti ennen hänelle vastaisen päätöksen tekemistä. Kantajan mukaan ei ole syytä tutkia, mitä vaikutuksia mahdollisella ennakolta tapahtuvalla kuulemisella olisi voinut olla riidanalaiseen päätökseen.

- 69 Kantaja huomauttaa lopuksi, että jos hänelle olisi annettu tilaisuus esittää kantansa ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä, tällä ennakolta tapahtuvalla kuulemisella olisi voinut olla erityinen vaikutus päätökseen.
- 70 Vastaaja katsoo, että vaikka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien tekisi sen päätelmän, että käsiteltävänä olevassa asiassa ei ole noudatettu väitettyä velvollisuutta kuulla kantajaa ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä, tällä sääntöjenvastaisuudella rikotaan puolustautumisoikeuksien periaatetta ainoastaan, jos sillä on voinut olla erityinen vaikutus riidanalaiseen päätökseen (asia T-36/96, Gaspari v. parlamentti, tuomio 10.7.1997, Kok. H. 1997, s. 1-A-201 ja II-595, 34 kohta ja edellä 37 kohdassa mainittu asia B v. parlamentti, tuomion 40 kohta). Kuitenkin vastaajan mukaan on selvää, että kantajan kuulemisella ennakolta ei olisi voinut olla tällaista vaikutusta, koska käsiteltävänä olevassa asiassa nimittävällä viranomaisella ei ollut muuta mahdollisuutta kuin tehdä riidanalainen päätös.
- 71 Tältä osin vastaaja painottaa ensinnäkin, että nimittävää viranomaista ei ollut pyydetty arvioimaan itse objektiivisesti määriteltyjä tosiseikkoja vaan ottamaan huomioon EDD-ryhmän täysin subjektiivinen kanta, eli se, että keskinäistä luottamusta ei enää ollut (edellä 37 kohdassa mainittu asia B v. parlamentti).
- 72 Toiseksi vastaaja huomauttaa, että poliittisen ryhmän pyrkimyksistä selvittää asia sovinnolla ennen 4.7.2000, kantajan reagoinnista näihin pyrkimyksiin ja kantajan 1.7.2000 laatimasta muistiosta ilmenee, että siinä vaiheessa, kun EDD-ryhmä pyysi pääsihteeriä päättämään kantajan tilapäisen siirron muihin tehtäviin yksikön mukaisesti, oli selvää, että EDD-ryhmän ja kantajan keskinäinen luottamussuhde oli lopullisesti ja peruuttamattomasti heikentynyt.

- 73 Kolmanneksi vastaaja painottaa, että yksikön edun mukaisesti tapahtuvan tilapäisen siirron päättymistä koskevan päätöksen seuraamukset on selkeästi vahvistettu henkilöstösääntöjen 38 artiklan g alakohdassa, jossa säädetään, että ”tilapäisen siirron päättyessä virkamies palaa välittömästi hoitamaan aiemmin hoitamaansa virkaa”. Vastaajan mukaan nimittävällä viranomaisella ei siten ollut mitään harkintavaltaa, kun kyse oli kantajan siirtämisestä takaisin pääsihteeristöön.
- 74 Neljänneksi vastaaja kiistää kantajan kaikki väitteet, joilla pyritään osoittamaan, että ennakolta tapahtuvalla kuulemisella olisi ollut vaikutusta nimittävän viranomaisen päätökseen. Vastaaja esittää, että 4.7.2000 pidetyn EDD-ryhmän työvaliokunnan kokouksen pöytäkirjaan sisältyvien tietojen aitoutta ei voida epäillä, koska on kiistämätöntä, että ryhmän työvaliokunta on ollut yksimielinen siitä, että kantajan tilapäinen siirto pitäisi päättää ennenaikaisesti ja koska ryhmän toimihenkilöiden läsnäolo oli ryhmän käytännön ja sen sääntöjen mukaista. Vastaaja kiistää myös kantajan väitteen, jonka mukaan sen vuoksi, että ryhmän säännöissä ei ole mainintaa asiasta, pääsihteerin irtisanomista koskevassa menettelyssä on noudatettava samaa menettelyä kuin pääsihteerin nimittämisessä, eli että siihen on saatava ryhmän suostumus eikä työvaliokunnan. Vastaaja painottaa, että näiden sääntöjen 7 artiklassa mainitaan ainoastaan ”pääsihteerin valinta”, joten ryhmän työvaliokunnan tehtävänä on päättää pääsihteerin irtisanomisesta, koska asiasta ei mainita säännöissä.
- 75 Viimeiseksi vastaaja katsoo, että toisin kuin kantaja vakuuttaa, nimittävän viranomaisen tehtävänä ei ole huolehtia siitä, että EDD-ryhmän sisäisiä sääntöjä noudatetaan. Vastaajan mukaan parlamentin pääsihteeri ei voi missään tapauksessa joutua huolehtimaan siitä, että kunkin poliittisen ryhmän sääntöjä noudatetaan, mikä olisi hänen puolueettomuusvelvollisuutensa vastaista. Vastaaja huomauttaa myös, että ainoastaan parlamentin jäsenet ovat toimivaltaisia määrittämään niiden poliittisten ryhmien sisäiset järjestelyt, joihin he kuuluvat.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

— Alustava huomautus

76 On syytä huomauttaa, että tämän tuomion 40 kohdassa on todettu, että sillä vakiintuneella oikeuskäytännöllä, johon vastaaja vetoaa ja jonka mukaan virkamiehellä ei ole mitään perusteltua intressiä vaatia päätöksen kumoamista menettelymääräysten rikkomisen vuoksi, jos hallinnolla ei ole asiassa harkintavaltaa ja sen oli toimittava niin kuin se on tehnyt (ks. edellä 34 kohdassa mainitut asiat *Morello v. komissio*, tuomion 11 kohta; *Geist v. komissio*, tuomion 7 kohta ja *Díaz García v. parlamentti*, tuomion 54 kohta), ei ole merkitystä, kun arvioidaan kumoamiskanteen tutkittavaksi ottamista, koska se liittyy asian aineellisen kysymyksen tarkastelemiseen.

77 Tarkasteltaessa käsiteltävänä olevassa asiassa olennaisten menettelymääräysten rikkomista koskevaa kanneperustetta asiakysymyksen osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että on ensiksi tutkittava, missä määrin tätä oikeuskäytäntöä voidaan soveltaa käsiteltävänä olevassa asiassa. Jos ilmenee, että nimittävällä viranomaisella ei ollut, kuten vastaaja väittää, asiassa harkintavaltaa, vaan sen oli toimittava kuten se oli tehnyt, käsiteltävänä oleva kanneperuste on joka tapauksessa tehoton, joten ei ole syytä arvioida niitä muita asianosaisten esittämiä väitteitä, joita asianosaiset ovat tämän kanneperusteen yhteydessä esittäneet.

— Sidotun toimivallan olemassaolosta käsiteltävänä olevassa asiassa

78 Kuten edellä 50 kohdassa painotetaan, henkilöstösääntöjen 38 artiklan b alakohtaa on tulkittava niin, että nimittävä viranomainen voi milloin tahansa

muuttaa siirrolle alun perin määrättyä kestoja, jos se on välttämätöntä sen varmistamiseksi, että siirto olisi edelleen yksikön edun mukaista, ja siten se voi tehdä päätöksen, jonka mukaan siirto päättyy alun perin määrättyä kestoja aikaisemmin. Nimittävällä viranomaisella on tällainen mahdollisuus erityisesti, jos se toteaa, että tilapäisesti siirretyn virkamiehen ja sen yksikön, johon hänet on siirretty, tai sen henkilön, jota avustamaan hänet on siirretty, välinen keskinäinen luottamus on menetetty.

- 79 Vastaaja on kirjallisesti väittänyt, että jos nimittävä viranomainen saa, kuten käsiteltävänä olevassa asiassa, käsiteltäväkseen poliittisen ryhmän tekemän pyynnön käyttää tätä toimivaltaansa sen vuoksi, että ryhmän ja tilapäisesti siirretyn virkamiehen välinen keskinäinen luottamus on menetetty, sillä ei ole mitään harkintavaltaa, ja sen on päätettävä siirron päättymisestä mahdollisimman pian.
- 80 Tältä osin on syytä katsoa, että yleisesti tarkasteltuna sen yksikön, johon virkamies on tilapäisesti siirretty, tai sen henkilön, jota avustamaan hänet on määrätty, tekemä pyyntö on ratkaiseva seikka siihen, että nimittävä viranomainen käyttää 50 kohdassa kuvattua toimivaltaa.
- 81 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin painottaa kuitenkin, että vaikka pyyntö, jonka tarkoituksena on saada virkamiehen tilapäinen siirto muihin tehtäviin päättymään yksikön edun mukaisesti, on luonteeltaan ratkaiseva, jos sen on tehnyt se yksikkö, johon virkamies on siirretty, tai se henkilö, jota avustamaan virkamies on siirretty, tämä ei tarkoita sitä, että nimittävällä viranomaisella ei olisi mitään harkintavaltaa tältä osin ja että sen olisi suostuttava kyseiseen pyyntöön. On korostettava, että kun nimittävä viranomainen saa tällaisen pyynnön, sen on ainakin tarkastettava puolueettomasti ja objektiivisesti, onko sille esitetty pyyntö ilman epäilyksiä sen yksikön, johon virkamies on siirretty, tai sen henkilön, jota avustamaan hänet on siirretty, pätevä tahdonilmaus, ja etteivät pyynnön perustelut ole ilmeisen lainvastaisia. Nimittävä viranomainen ei voi päättää tilapäistä siirtoa, jos se ei ole todennut, että nämä vähimmäisperusteet täyttyvät.

- 82 Tähän päätelmään ei vaikuta se, että käsiteltävänä olevassa asiassa pyynnön on tehnyt poliittinen ryhmä ja että sen tarkoituksena on saada päättymään virkamiehen tilapäinen siirto pääsihteerin tehtäviin kyseisessä ryhmässä. Kuten oikeuskäytännöstä ilmenee, on totta, että poliittisen ryhmän pääsihteerin toimeen liittyy erityisiä ominaispiirteitä (ks. vastaavasti edellä 37 kohdassa mainittu asia Schertzer v. parlamentti, tuomion 45 kohta) ja että keskinäinen luottamus on olennainen seikka, kun virkamies siirretään tilapäisesti poliittiseen ryhmään (ks. toimihenkilön palvelukseenotosta poliittiseen ryhmään edellä 37 kohdassa mainitut asiat Speybrouck v. parlamentti, tuomion 94 ja 95 kohta ja B v. parlamentti, tuomion 72 ja 73 kohta). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo kuitenkin, että näiden seikkojen vuoksi ei ole perusteltua, että nimittävä viranomaisella määräisi virkamiehen tilapäisen siirron poliittisen ryhmän pääsihteerin virkaan yksikön edun mukaisesti päättymään tarkastamatta edes sitä, että edellä 81 kohdassa tarkoitetut vähimmäisedellytykset on täytetty.
- 83 Edellä esitetyn perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että käsiteltävänä olevassa asiassa ei voida soveltaa oikeuskäytäntöä, jonka mukaisesti kantajalla ei ole mitään perusteltua intressiä vaatia päätöksen kumoamista menettelymääräysten rikkomisen vuoksi, jos hallinnolla ei ole asiassa mitään harkintavaltaa ja sen on pitänyt toimia niin kuin se on tehnyt.
- 84 Tämän toteamuksen perusteella on arvioitava muita väitteitä, jotka asianosaiset ovat esittäneet tämän kanneperusteen yhteydessä.

— Velvollisuudesta kuulla kantajaa ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä

- 85 Asianosaiset ovat eri mieltä siitä kysymyksestä, oliko nimittävällä viranomaisella käsiteltävänä olevassa asiassa velvollisuus kuulla kantajaa ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä.

- 86 Tältä osin on syytä muistuttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan puolustautumisoikeuksien kunnioittaminen missä tahansa menettelyssä, jota käydään tiettyä henkilöä vastaan ja joka on omiaan päättymään tälle vastaiseen päätökseen, on yhteisön oikeuden perustavanlaatuisen periaate, jota on noudatettava myös silloin, kun kyseistä menettelyä koskevassa säännöstössä ei ole nimenomaista säännöstä tätä varten (ks. vastaavasti asia T-169/95, Quijano v. komissio, tuomio 6.5.1997, Kok. H. 1997, s. I-A-91 ja II-273, 44 kohta ja asia T-211/98, F v. komissio, tuomio 15.6.2000, Kok. H. 2000, s. I-A-107 ja II-471, 28 kohta).
- 87 Kuten edellä 42 kohdassa on painotettu, riidanalainen päätös on kyseiselle henkilölle vastainen päätös. Siten edellä mainitun oikeuskäytännön perusteella nimittävällä viranomaisella oli velvollisuus kuulla kantajaa asianmukaisesti ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä.
- 88 Tämä päätelmä on tehtävä myös sen vuoksi, että vastaajan puolustautumisoikeuksien kunnioittaminen ilmentää myös menettelyn osalta nimittävän viranomaisen huolenpitovelvollisuutta sellaista virkamiestä kohtaan, jolle päätös on vastainen.
- 89 Mikään vastaajan tältä osin esittämistä väitteistä ei heikennä tätä päätelmää.
- 90 Ensinnäkin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien korostaa, että vaikka henkilöstösäännöissä ei ole nimenomaista säännöstä, jossa säädettäisiin tilapäisesti yksikön edun mukaisesti siirretyn virkamielen kuulemisesta ennen kuin tehdään päätös, jolla siirto päätetään alun perin määrättyä kestoja aikaisemmin, tämä ei tarkoita sitä, ettei nimittävällä viranomaisella olisi tällaista velvollisuutta käsi-

teltävänä olevassa asiassa. Kuten edellä 86 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee, puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevaa periaatetta on noudatettava myös silloin, kun kyseistä menettelyä koskevassa säännöstössä ei ole nimenomaista säännöstä tätä varten.

- 91 On myös syytä painottaa, että toisin kuin vastaaja vakuuttaa, henkilöstöä koskevissa riita-asioissa on useita esimerkkejä päätöksistä, joissa velvollisuus kuulla ennakolta henkilöä, jota asia koskee, on vahvistettu, vaikka tällaisesta velvollisuudesta ei ollut henkilöstösäännöissä säädetty. Tämä koskee erityisesti henkilöstösääntöjen 50 artiklassa tarkoitettuja eläkkeelle siirtämistä koskevia päätöksiä (asia 19/70, *Almini v. komissio*, tuomio 30.6.1971, Kok. 1971, s. 623, 11 kohta ja asia T-82/95, *Gómez de Enterría v. parlamentti*, tuomio 14.5.1996, Kok. H. 1996, s. I-A-211 ja II-599, 27 kohta) ja henkilöstösääntöjen 88 artiklassa tarkoitettuja virasta pidättämistä koskevia päätöksiä (edellä 86 kohdassa mainittu asia F v. komissio, tuomion 28 kohta).
- 92 Toiseksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että vastaaja viittaa virheellisesti edellä 57 kohdassa mainittuihin asioihin *Ojha vastaan komissio* ja *Arning vastaan komissio*, edellä 47 kohdassa mainittuun asiaan *Fiorani vastaan parlamentti* ja edellä 37 kohdassa mainittuun asiaan *B vastaan parlamentti*.
- 93 Kuten vastaaja esittää, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tosin katsonut edellä 57 kohdassa mainitussa asiassa *Ojha vastaan komissio* annetun tuomion, joka on osittain kumottu valituksen johdosta yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-294/95 P 12.11.1996 antamalla tuomiolla (Kok. 1996, s. I-5863), 82 kohdassa, että koska henkilöstösäännöissä ei ole nimenomaista säännöstä kontradiktorisesta menettelystä, jonka mukaisesti hallinnon olisi kuultava jokaista virkamiestä ennen häntä koskevan toimenpiteen hyväksymistä, tällaista hallinnon velvollisuutta ei pääsääntöisesti ole, joten henkilöstösääntöjen 90 artiklassa säädettyjen takeiden on katsottava olevan riittäviä.

- 94 Kuitenkaan se tosiseikka, että henkilöstösääntöjen 90 artiklassa on säädetty kannetta edeltävästä valitusmenettelystä, ei riitä sinänsä poistamaan nimittävän viranomaisen velvollisuutta kuulla virkamiestä, jota asia koskee, ennen hänelle vastaisen päätöksen tekemistä. Kannetta edeltävän valitusmenettelyn mukaisesti virkamies, jota asia koskee, voi tosin toteuttaa intressinsä hallinnossa. On kuitenkin korostettava, että tämä mahdollisuus on olemassa vasta riidanalaisen päätöksen tekemisen jälkeen. Puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevan periaatteen mukaisesti on kuitenkin välttämätöntä, että henkilöä, jota asia koskee, kuullaan ennen hänelle vastaisen päätöksen tekemistä.
- 95 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo lisäksi, että ainoastaan erityisten seikkojen vuoksi, jos on käytännössä mahdotonta tai yksikön edun vastaista kuulla henkilöä, jota asia koskee, ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä, puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevaan periaatteeseen perustuvat vaatimukset voidaan täyttää kuulemisella, joka toteutetaan mahdollisimman pian riidanalaisen päätöksen tekemisen jälkeen (edellä 86 kohdassa mainittu asia F v. komissio, tuomion 34 kohta). Kuitenkin, kuten vastaaja on myöntänyt suullisessa käsittelyssä, tällaisia erityisiä seikkoja ei ole käsiteltävänä olevassa asiassa, koska ei ole ollut käytännössä mahdotonta tai yksikön edun vastaista kuulla kantajaa ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä.
- 96 On myös syytä painottaa, että edellä 47 kohdassa mainittu asia Fiorani vastaan parlamentti ja edellä 57 kohdassa mainitut asiat Arning vastaan komissio ja Ojha vastaan komissio, tuomio 6.7.1995, koskevat erilaisia tilanteita kuin käsiteltävänä oleva asia. Kaikissa näissä asioissa riidanalaista toimea on pidetty vain yksikön sisäistä järjestelyä koskevana toimenpiteenä, koska se ei ollut vaikuttanut kantajan palkkaluokkaan eikä taloudelliseen tilanteeseen (em. asia Fiorani v. parlamentti, tuomion 30 kohta; em. asia Ojha v. komissio, tuomio 6.7.1995, 85 ja 86 kohta ja em. asia Arning v. komissio, tuomion 17 kohta). Sitä vastoin, kuten edellä 42 kohdassa korostetaan, käsiteltävänä olevassa asiassa riidanalainen päätös ei ole vain yksikön sisäistä järjestelyä koskeva toimenpide, koska se vaikuttaa kantajan taloudelliseen tilanteeseen. Sen vaikutuksena on se, että kantaja palaa kolme ja puoli kuukautta ennen alun perin määrättyä päivämäärää entiseen virkaansa, jonka palkkaluokka oli huomattavasti alhaisempi kuin sen viran, johon hänet oli tilapäisesti siirretty.

- 97 Edellä 37 kohdassa mainittu asia B vastaan parlamentti, johon vastaaja vetoaa, ei koske puolustautumisoikeuksien kunnioittamista, vaan ennakolta tapahtuvaa ilmoittamista henkilöstökomitealle koskevan menettelyn noudattamista, josta on määrätty parlamentin sisäisten sääntöjen 11 artiklassa. Vaikka on totta, kuten vastaaja korostaa, että mainitun tuomion 19 kohdasta ilmenee, että kantaja oli vedonnut puolustautumisoikeuksien loukkaamiseen, asianosaisten väitteiden ja niiden perustelujen esittämisestä ilmenee, että tähän kanneperusteeseen oli vedottu vain liitännäisesti parlamentin sisäisten sääntöjen 11 artiklan rikkomista koskevan kanneperusteen yhteydessä. Lisäksi on syytä painottaa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei missään vaiheessa tarkastellut, oliko kantajan puolustautumisoikeuksia kunnioitettu kyseisessä asiassa. Mainitulla tuomiolla ei siten ole merkitystä käsiteltävänä olevaa kanneperustetta arvioitaessa.
- 98 Viimeiseksi on syytä hylätä vastaajan väitteet, jotka perustuvat siihen tosiseikkaan, että henkilöstösääntöjen 38 artiklan b alakohdassa ei säädetä virkamiehen oikeudesta tulla kuulluksi, kun taas 38 artiklan a alakohdassa säädetään, että virkamiestä on kuultava ennen kuin nimittävä viranomainen tekee päätöksen hänen tilapäisestä siirtämisestään muihin tehtäviin yksikön edun mukaisesti. Kuten edellä 86 kohdassa on huomautettu, puolustautumisoikeuksia on kunnioitettava, vaikka nimenomaista säännöstä ei olisi, joten vastakohtaispäätelyä (a contrario) ei voida hyväksyä (ks. vastaavasti 86 kohdassa mainittu asia F v. komissio, tuomion 33 kohta). Lisäksi, kuten kantaja painottaa, noudatettavien menettelyjen vastaavuuden periaatteen mukaisesti vaaditaan, että nimittävän viranomaisen velvollisuutta kuulla virkamiestä henkilöstösääntöjen 38 artiklan a alakohdan mukaisesti ennen kuin hänet siirretään tilapäisesti muihin tehtäviin yksikön edun mukaisesti sovelletaan myös, kun nimittävä viranomainen päättää vahvistaa yksikön edun mukaisesti tapahtuvan tilapäisen siirron keston tai muuttaa sitä 38 artiklan b alakohdan mukaisesti. Jos henkilön juridisen aseman määrittävän siirtoa koskevan alkuperäisen päätöksen tekeminen edellyttää, että on kuultava kyseistä henkilöä, sama koskee myös tämän päätöksen muuttamista koskevia toimia.
- 99 Koska on vahvistettu, että käsiteltävänä olevassa asiassa nimittävällä viranomaisella oli velvollisuus kuulla kantajaa ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä, on tarkasteltava, missä määrin tämä velvollisuus on täytetty käsiteltävänä olevassa asiassa.

— Ennakolta tapahtuvaa kuulemista koskevan veloitteen noudattaminen käsiteltävänä olevassa asiassa

- 100 Puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevan periaatteen, joka vastaa hyvän hallintotavan vaatimuksia, mukaisesti jokaiselle, jota vastaan asianomaiselle vastainen päätös voidaan tehdä, on annettava mahdollisuus esittää kantansa asianmukaisesti hänelle vastaisista seikoista, joihin kyseinen päätös perustuu (asia T-450/93, Lisrestal ym. v. komissio, tuomio 6.12.1994, Kok. 1994, s. II-1177, 42 kohta, vahvistettu asiassa C-32/95 P, komissio v. Lisrestal ym., 24.10.1996 annetussa tuomiossa, Kok. 1996, I-5373, erityisesti 21 kohta ja edellä 86 kohdassa mainittu asia F v. komissio, tuomion 29 kohta).
- 101 On syytä tarkastella, onko kyseinen vaatimus täytetty käsiteltävänä olevassa asiassa ja missä määrin.
- 102 Tältä osin on selvää, että nimittävä viranomainen ei ole pyytänyt kantajaa esittämään kantaansa ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä.
- 103 Vastaaja on kuitenkin korostanut kirjelmässään ja suullisessa käsittelyssä, että kantajan puolustautumisoikeuksia on riittävästi kunnioitettu käsiteltävänä olevassa asiassa, koska kantajalla on ollut tilaisuus esittää kantansa keskustelujen aikana, jotka hän on käynyt EDD-ryhmän puheenjohtajan kanssa, ja koska nimittävän viranomaisen eri asiakirjoista ilmenee, että nimittävä viranomainen oli saanut tietoonsa kantajan kannan ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä.

- 104 Kun kyse on vastaajan väitteistä, jotka perustuvat sille, että kantaja on keskustellut EDD-ryhmän puheenjohtajan kanssa vuoden 2000 toukokuun aikana, on ensiksi korostettava, että vaikka on selvää, että kantajalle on ilmoitettu keskustelujen aikana, että jotkut ryhmän jäsenistä olivat ilmaisseet menettäneensä luottamuksensa häneen ja että ryhmä aikoi olla pyytämättä hänen tilapäisen siirtönsä jatkamista 30.11.2000 jälkeen, ei ole osoitettu, että ryhmä olisi ilmoittanut kantajalle, että tämän luottamuksen menetyksen vuoksi se aikoi pyytää nimittävää viranomaista päättämään tilapäisen siirron alun perin määrättyä kestoa aikaisemmin. Toiseksi huolimatta siitä, että oletettaisiinkin, että kantajalle olisi ilmoitettu ryhmän tästä aikomuksesta, on syytä huomauttaa, että vaikka on erittäin hyödyllistä, että yksikkö, johon virkamies on tilapäisesti siirretty, ilmoittaa virkamiehelle niistä syistä, joiden vuoksi se aikoo pyytää toimivaltaista viranomaista päättämään siirron, tällaisella ennakolta tapahtuvalla ilmoituksella ei voida paikata sitä, että toimivaltainen viranomaisen ei ole toteuttanut kuulemista. Nimittävä viranomaisen on ainoa toimivaltainen viranomaisen päättämään tilapäisen siirron, ja sen tehtäviin kuuluu ensi kädessä kuulla henkilöä, jota asia koskee, ennen hänelle vastaisen päätöksen tekemistä.
- 105 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo samoin, että ei ole syytä hyväksyä vastaajan väitteitä, joiden mukaan asiaan liittyvistä asiakirjoista selviää, että kantajalla on ollut tilaisuus esittää asianmukaisesti kantansa ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä.
- 106 On syytä painottaa, että sen arvioimiseksi, oliko nimittävä viranomaisen kuullut kantajaa asianmukaisesti ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä, voidaan ottaa huomioon ainoastaan ne seikat, jotka merkitsevät kantajan tietoista ja vapaaehtoista sen kannan ilmausta, joka koskee hallinnon hänen osaltaan suunnitteleman päätöksen merkitystä ja hallinnon päätöksen perustelemiseksi esittämiä seikkoja.
- 107 On ilmeistä, että käsiteltävänä olevassa asiassa 23.6.2000 tehtyä valitusta ei voida pitää tällaisena kantajan kannan ilmauksena. On selvää, että tehdessään

henkilöstösääntöjen 90 artiklaan perustuvan valituksen ilmoittaakseen nimittävälle viranomaiselle niistä ongelmista, joita hänellä oli EDD-ryhmään tapahtuneen tilapäisen siirtonsa yhteydessä, kantajan tarkoituksena ei ollut ilmoittaa nimittävälle viranomaiselle, mikä oli hänen kantansa tämän aikomukseen päättää siirto sille alun perin määrättyä kestoa aikaisemmin.

- 108 Tämä päätelmä on tehtävä senkin vuoksi, että asiaan liittyvistä asiakirjoista ilmenee, että kantajalle ei ole missään vaiheessa ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä ilmoitettu siitä, että nimittävä viranomainen aikoi päättää hänen tilapäisen siirtonsa muihin tehtäviin yksikön edun mukaisesti sille alun perin määrättyä kestoa aikaisemmin. Siten on poissuljettua, että asiakirjojen, joihin vastaaja viittaa, voitaisiin katsoa merkitsevän kyseistä päätöstä koskevaa kantajan kannan tietoista ja vapaaehtoista ilmaisua.
- 109 Edellä esitetyn perusteella nimittävä viranomainen ei ole täyttänyt velvollisuuttaan kuulla asianmukaisesti kantajaa ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä.

— Ennakolta suoritettun kuulemisen erityisestä vaikutuksesta käsiteltävänä olevassa asiassa

- 110 Toissijaisesti vastaaja korostaa, että vaikka oletettaisiin, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että velvollisuutta kuulla asianmukaisesti kantajaa ei ole noudatettu käsiteltävänä olevassa asiassa, tämän velvollisuuden noudattamatta jättämisellä rikotaan kantajan puolustautumisoikeuksia ainoastaan, jos kuulemisella ennakolta olisi voinut olla erityinen vaikutus lopulliseen päätökseen. Kuitenkaan vastaajan mukaan näin ei käsiteltävänä olevassa asiassa ole, koska nimittävä viranomainen ei voinut asettaa kyseenalaiseksi EDD-ryhmän omaksumaa luottamuksen menettämistä koskevaa kantaa ja koska nimittävällä viranomaisella oli velvollisuus henkilöstösääntöjen mukaisesti palauttaa kantaja takaisin aikaisempaan virkaansa.

- 111 Näitä väitteitä ei voida hyväksyä.
- 112 On syytä painottaa, että puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevaa periaatetta loukataan, kun on todettu, että henkilöä, jota asia koskee, ei ole kuultu asianmukaisesti ennen hänelle vastaisen päätöksen tekemistä ja että ei voida kohtuudella sulkea pois sitä mahdollisuutta, että sääntöjen rikkomisella on voinut olla erityinen vaikutus kyseisen päätöksen sisältöön.
- 113 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korostaa, että se mahdollisuus, että kuulemisella ennakoita voisi olla erityinen vaikutus virkamiehelle vastaisen päätöksen sisältöön, voidaan kohtuudella sulkea pois ainoastaan, jos voidaan todeta, että päätöksen tekijällä ei ollut asiassa mitään harkintavaltaa ja että sen oli toimittava niin kuin se oli tehnyt.
- 114 Kuten edellä 81 kohdassa on kuitenkin todettu, on ilmeistä, että käsiteltävänä olevassa asiassa nimittävällä viranomaisella oli harkintavaltaa, vaikkakin rajallista, mutta ei olematonta, siltä osin kuin kyse oli mahdollisuudesta päättää kantajan siirto sille alun perin määrättyä kestoä aikaisemmin. Siten ei voida kokonaan sulkea pois sitä, että käsiteltävänä olevassa asiassa kantajan kuulemisella ennakoita olisi voinut olla erityinen vaikutus riidanalaisen päätöksen sisältöön.
- 115 Lisäksi toisin kuin vastaaja esittää, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiana ei ole tutkia, oliko käsiteltävänä olevassa asiassa seikkoja, joilla olisi voinut olla erityinen vaikutus riidanalaisen päätöksen sisältöön. On syytä itse asiassa korostaa, että tällainen tarkastelu tarkoittaa välttämättä sitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin asettuisi hallinnollisen viranomaisen sijaan ja ennakoisi sen tuloksen, johon hallinnollinen viranomainen päätyisi, jos se kuulisi henkilöä, jota asia koskee, ennen kuin se mahdollisesti tekisi hänelle vastaisen päätöksen, mitä ei voida hyväksyä (ks. vastaavasti asia T-346/94, France-aviation v. komissio, tuomio 9.10.1995, Kok. 1995, s. II-2841, 39 kohta).

- 116 Lopuksi vastaajan väite, joka perustuu henkilöstösääntöjen 38 artiklan g alakohtaan, on hylättävä. Tämä säännös, jossa todetaan, että ”tilapäisen siirron päättyessä virkamies palaa välittömästi hoitamaan aiemmin hoitamaansa virkaa”, koskee ainoastaan yksikön edun mukaisesti tapahtuneen tilapäisen muihin tehtäviin siirron päättymisen vaikutuksia. Sillä ei siten ole merkitystä sen määrittämiseen, olisiko käsiteltävänä olevassa asiassa kantajan kuulemisella ennakolta voinut olla erityinen vaikutus päätökseen, jolla hänen tilapäinen siirtonsa päätettiin.

— Päätelmä

- 117 Edellä esitetyn perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että kanneperuste, joka koskee puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevan periaatteen rikkomista, on perusteltu ja riidanalainen päätös on siten kumottava, eikä ole tarpeen tutkia muita kanneperusteita, joihin kantaja vetoaa.

Vahingonkorvauskanne

I Tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

- 118 Vastaaja korostaa, että kantajan nostamaa vahingonkorvauskannetta ei voida ottaa tutkittavaksi, koska kantaja ei ole noudattanut henkilöstösäännöissä tätä varten säädettyä oikeudenkäyntiä edeltävää menettelyä. Lisäksi vastaajan

mukaan tätä kannetta ei voida ottaa tutkittavaksi myöskään sen vuoksi, että se koskee poliittisen ryhmän ja sen eräiden jäsenten toimintaa.

Oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn noudattamatta jättäminen

- 119 Vastaaja korostaa, että oikeuskäytännön mukaan siinä tapauksessa, että korvattavaksi vaadittavaa vahinkoa ei ole aiheuttanut riidanalainen päätös vaan toiminta, joka ei ole luonteeltaan päätöksentekoa, vahingonkorvauskanteen tutkittavaksi ottaminen edellyttää kaksivaiheisen hallinnollisen menettelyn läpikäyntiä. Ensinnäkin henkilön, jota asia koskee, on saatettava nimittävän viranomaisen käsiteltäväksi vaatimus sen vahingon korvaamiseksi, joka on aiheutunut kyseisestä toiminnasta, joka ei ole luonteeltaan päätöksentekoa. Ainoastaan tämän vaatimuksen nimenomainen tai implisiittinen hylkääminen on virkamiehelle vastainen toimi, josta voidaan valittaa, ja ainoastaan valituksen nimenomaisen tai implisiittisen hylkäämisen jälkeen voidaan nostaa vahingonkorvauskanne ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa (asia T-65/91, *White v. komissio*, tuomio 12.1.1994, Kok. H. 1994, s. I-A-9 ja II-23, 137 kohta ja edellä 57 kohdassa mainittu asia *Ojha v. komissio*, tuomio 6.7.1995, 117 kohta).
- 120 Vastaajan mukaan on selvää, että vahingon, joka kantajan väitetään kärsineen, on aiheuttanut toiminta, joka ei ole luonteeltaan päätöksentekoa. Riidanalainen päätös ei ole missään määrin aiheuttanut väitettyä vahinkoa.
- 121 Vastaaja korostaa, että kuten kanteesta ja kanteen liitteenä olevista 1.7.2000 laaditusta muistiosta sekä 31.8.2000 päivätystä lääkärintodistuksesta ilmenee, tehtävien hoito EDD-ryhmässä oli syynä kantajan vakaviin terveysongelmiin ja psyykkisiin vaikeuksiin.

- 122 Näin ollen kantajan olisi pitänyt tehdä vaatimus saadakseen korvatuksi vahingon, joka oli aiheutunut EDD-ryhmän toiminnasta, joka ei ollut luonteeltaan päätöksentekoa, ennen toukokuun 2000 loppua. Tämän ensimmäisen vaatimuksen nimenomaisen tai implisiittisen hylkäämisen jälkeen kantajan olisi pitänyt tehdä valitus. Vasta valituksen implisiittisen tai nimenomaisen hylkäämisen jälkeen kantaja olisi voinut nostaa vahingonkorvauskanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.
- 123 Vastaajan mukaan tällaista oikeudenkäyntiä edeltävää menettelyä ei ole kuitenkaan noudatettu käsiteltävänä olevassa asiassa.
- 124 Vastaaja kiistää sen, että kantajan 23.6.2000 tekemää valitusta voitaisiin pitää vaatimuksena, jonka tarkoituksena on saada korvaus EDD-ryhmän ja eräiden sen jäsenten toiminnasta, joka ei ole luonteeltaan päätöksentekoa, koska tässä kirjeessä ei viitata mitenkään mahdolliseen rahalliseen korvaukseen.
- 125 Vastaaja painottaa, että vaikka kirjettä voitaisiin pitää sellaisena (mitä se ei siis ole), on silti ilmeistä, että kantaja ei ole valittanut tämän vaatimuksen nimenomaisesta tai implisiittisestä hylkäämisestä, niin että tätä vahingonkorvauskannetta ei voida missään tapauksessa pitää valituksen hylkäämisen jatkona.
- 126 Kantaja kiistää vastaajan väitteen, jonka mukaan vahingonkorvauskannetta ei voida ottaa tutkittavaksi, koska oikeudenkäyntiä edeltävää menettelyä ei ole noudatettu.

EDD-ryhmän ja eräiden sen jäsenten toimia koskeva parlamentin vastuu

- 127 Vastaaaja esittää, että toimielimenä parlamentti on vastuussa ainoastaan sen henkilöstön tehtävissään suorittamista toimista tai toimista, joiden katsotaan olevan toimielimen itsensä toteuttamia. Käsiteltävänä olevassa asiassa väitetty toiminta, joka ei ole luonteeltaan päätöksentekoa, on kuitenkin tiettyjen parlamentin jäsenten toimintaa eikä sen henkilöstön, joten toiminta ei voi sitoa toimielintä. Vastaaaja viittaa tältä osin yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, jossa tunnustetaan, että missään parlamentin työjärjestyksen säännöistä ei valtuuteta poliittista ryhmää toimimaan parlamentin nimissä kolmansiin nähden, ja lisäksi, että mistään yhteisön oikeuden säännöistä ei seuraa, että poliittisen ryhmän toimet voitaisiin katsoa olevan parlamentin tekemiä yhteisöjen toimielimen ominaisuudessa (asia C-201/89, Le Pen, tuomio 22.3.1990, Kok. 1990, s. I-1183, 14 kohta). Vastaaaja katsoo, että se, mikä koskee poliittista ryhmää, koskee vielä suuremmalla syyllä yksittäisiä parlamentin jäseniä.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 128 Aluksi on korostettava, että suullisessa käsittelyssä kantaja on vahvistanut, että hänen vahingonkorvauskanteensa tavoitteena on saada korvausta sekä riidanalaisen päätöksen aiheuttamasta vahingosta että EDD-ryhmän ja eräiden sen jäsenten toiminnan aiheuttamasta vahingosta.
- 129 Vastaaajan väitteet sen osoittamiseksi, että kannetta ei voida ottaa tutkittavaksi, koskevat kuitenkin ainoastaan sitä, että kanne koskee EDD-ryhmän ja eräiden sen jäsenten sellaista toimintaa, joka ei ole päätöksentekoa. Sitä vastoin nämä

väitteet eivät aseta kyseenalaiseksi vahingonkorvauskanteen tutkittavaksi ottamista siltä osin kuin se koskee riidanalaisen päätöksen mahdollisesti aiheuttamaa vahinkoa.

- 130 Näin ollen on syytä tarkastella vahingonkorvauskanteen tutkittavaksi ottamista ainoastaan siltä osin kuin sillä pyritään saamaan korvatuksi EDD-ryhmän ja eräiden sen jäsenten toiminnasta, joka ei ole luonteeltaan päätöksentekoa, aiheutunut vahinko.
- 131 Tältä osin on syytä huomauttaa, että kun on kyse vahingonkorvauskanteesta, vakiintuneessa oikeuskäytännössä katsotaan, että henkilöstösääntöjen 90 ja 91 artiklassa säädetyn valitusjärjestelmän mukaisesti tällainen kanne, joka on itsenäinen kanne kumoamiskanteeseen nähden, voidaan ottaa tutkittavaksi ainoastaan, jos sitä on edeltänyt oikeudenkäyntiä edeltävä menettely henkilöstösääntöjen mukaisesti. Tämä menettely on erilainen sen mukaan, aiheutuuko korvattavaksi vaadittava vahinko 90 artiklan 2 kohdassa tarkoitettusta virkamiehelle vastaisesta päätöksestä vai hallinnon toiminnasta, joka ei ole päätöksentekoa. Ensiksi mainitussa tapauksessa on henkilön, jota asia koskee, saatettava säädetyssä määräajassa nimittävän viranomaisen käsiteltäväksi valitus, joka koskee kyseistä päätöstä. Toisessa tapauksessa sitä vastoin hallinnollinen menettely on aloitettava esittämällä henkilöstösääntöjen 90 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu vaatimus vahingonkorvauksen saamiseksi, ja sen jälkeen on tarvittaessa tehtävä valitus vaatimuksen hylkäävästä päätöksestä (asia T-500/93, Y v. yhteisöjen tuomioistuin, tuomio 28.6.1996, Kok. H. 1996, s. I-A-335 ja II-977, 64 kohta ja asia T-15/96, Liao v. neuvosto, tuomio 6.11.1997, Kok. H. 1997, s. I-A-329 ja II-897, 57 kohta).
- 132 Näiden periaatteiden mukaisesti kantajan olisi pitänyt esittää henkilöstösääntöjen 90 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu vaatimus, jonka tarkoituksena on saada korvatuksi hänelle EDD-ryhmän ja eräiden sen jäsenten toiminnasta, joka ei ole luonteeltaan päätöksentekoa, hänelle aiheutunut vahinko, ja jos vaatimus hylätään, tehdä henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohtaan perustuva valitus. On kuitenkin ilmeistä, että kantaja ei ole noudattanut tätä oikeudenkäyntiä edeltävää menettelyä.

- 133 On korostettava, että jos kantajan 23.6.2000 tekemä valitus voidaan uskottavasti tulkita vaatimukseksi saada korvausta siitä vahingosta, joka hänelle on aiheutunut EDD-ryhmän ja eräiden sen jäsenten toiminnan vuoksi, hallinto ei ole vastannut tähän vaatimukseen henkilöstösääntöjen 90 artiklan 1 kohdassa säädettyssä neljän kuukauden määräajassa (eli ennen 24.10.2000). Kantajan olisi tällöin pitänyt tehdä henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdassa säädetty valitus kolmen kuukauden kuluessa vaatimuksen implisiittisestä hylkäämisestä (eli ennen 24.1.2001). Kantaja ei kuitenkaan ole tehnyt tällaista valitusta.
- 134 On totta, että tämä laiminlyönti voidaan selittää sillä, että parlamentin pääsihteeri on ilmoittanut kantajalle 27.10.2000 päivätyllä kirjeellä, eli vähän aikaa ennen kuin henkilöstösäännöissä säädetty määräaika, jonka kuluessa nimittävän viranomaisen oli vastattava kantajan 23.6.2000 esittämään vaatimukseen, oli päättynyt, että parlamentin puheenjohtaja, joka hoiti nimittävän viranomaisen tehtäviä, vastaisi 23.6. ja 28.8.2000 tehtyihin valituksiin toiseen valitukseen sovellettavan määräajan kuluessa eli ennen 29.12.2000.
- 135 Kuitenkin vaikka oletettaisiin, että näistä syistä ei mainittua laiminlyöntiä ole syytä ottaa huomioon arvioitaessa käsiteltävänä olevan kanteen tutkittavaksi ottamista, kantajan olisi kuitenkin pitänyt tehdä henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu valitus kolmen kuukauden kuluessa 19.12.2000 tehdystä päätöksestä eli ennen 20.3.2001. Tällä parlamentin puheenjohtajan päätöksellähän hylättiin kaksi kantajan valitusta, joista toiseen sisältyi hänen vahingonkorvausvaatimuksensa. On kuitenkin todettava, että kantaja on laiminlyönyt kyseistä päätöstä koskevan valituksen tekemisen.
- 136 Siten ei ole tarpeen tarkastella vastaajan toista väitettä, johon se on vedonnut, ja on todettava, että käsiteltävänä olevaa vahingonkorvauskannetta ei voida ottaa tutkittavaksi siltä osin kuin kyse on EDD-ryhmän ja eräiden sen jäsenten toiminnan, joka ei ole luonteeltaan päätöksentekoa, aiheuttamasta vahingosta.

II *Pääasia**Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut*

- 137 Kantajan tarkoituksena on saada korvatuksi se aineellinen vahinko ja henkinen kärsimys, joka hänelle on aiheutunut sen vuoksi, että vastaaja on tehnyt riidanalaisen päätöksen.
- 138 Kantaja arvioi, että hänen kärsimänsä aineellinen vahinko koostuu ensinnäkin selkeästä ansionmenetyksestä, johon oli syynä siirtäminen palkkaluokasta A 2 palkkaluokkaan LA 5. Kyse on ajanjaksosta 15.7.—30.11.2000 tai jopa vuoden 2004 kesäkuuhun asti. Toiseksi aineellinen vahinko koostuu eläkkeen menetyksestä, jonka syynä on edellä mainittu siirto alempaan palkkaluokkaan, koska eläkkeen maksaminen perustuu maksettuihin vakiopalkkoihin, ja tämä koskee myös ajanjaksoa 15.7.—30.11.2000 tai jopa vuoden 2004 kesäkuuhun asti. Kolmanneksi kantaja esittää, että hänen oli maksettava odotettua aikaisemmin Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän mukaista erorahaa vastaava määrä 93 387,54 euroa.
- 139 Kantaja vaatii myös korvausta henkisestä kärsimyksestä, joka on aiheutunut riidanalaisen päätöksen tekemisestä ja jonka määräksi hän arvioi 250 000 euroa. Kantajan mukaan tähän vahinkoon sisältyy hänen ammatilliseen arvokkuutensa ja vakavuuteensa kohdistuneen loukkauksen lisäksi hänen terveydentilansa ja psyykkisen tilansa heikentyminen. Hän katsoo, että liitännäisesti tähän henkiseen kärsimykseen sisältyy myös hänen omaistensa kärsimä vahinko, erityisesti hänen puolisonsa ja kahden lapsensa kärsimä vahinko, ottaen huomioon se murhe, joka heille on aiheutunut aviomiehen tai isän terveyden- ja psyykkisen tilan jatkuvan heikkenemisen vuoksi.

- 140 Kantajan mukaan on selvää, että käsiteltävänä olevassa asiassa sekä aineellinen vahinko että henkinen kärsimys, joka hänelle on aiheutunut, ovat välitön seuraamus vastaajan tekemästä riidanalaisesta päätöksestä. Tällaisen syy-yhteyden olemassaolo on vahvistettu kantajan oman lääkärin 31.8.2000 ja 13.3.2001 laatimilla lääkärintodistuksilla.
- 141 Vastaaja vetoaa siihen, että vaikka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoisi, että riidanalaisen päätöksen tekeminen on virhe, jonka perusteella yhteisön sopimuksen ulkopuolinen vastuu syntyy, sitä ei voitaisi vaatia korvaamaan vahinkoa, joka kantajan väitetään tämän lainvastaisuuden vuoksi kärsineen.
- 142 Vastaaja esittää ensinnäkin, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti hallinnon tekemän päätöksen kumoaminen voi itsessään olla sovelias ja pääsääntöisesti riittävä korvaus kaikesta siitä henkisestä kärsimyksestä, joka kantajana olevalle virkamiehelle on voinut aiheutua, erityisesti jos päätöksessä ei ole mitään häntä loukkaavaa arviointia (ks. vastaavasti asia T-60/94, Pierrat v. yhteisöjen tuomioistuin, tuomio 26.1.1995, Kok. H. 1995, s. I-A-23 ja II-77, 62 kohta ja T-282/97 ja T-57/98, Giannini v. komissio, tuomio 25.2.1999, Kok. H. 1999, s. I-A-33 ja II-151, 40 kohta). Vastaajan mukaan riidanalaisessa päätöksessä ei ole mitään kantajan henkilöön kohdistuvaa kielteistä arviointia, eikä siinä voinutkaan olla sellaista, koska nimittävän viranomaisen oli otettava huomioon poliittisen ryhmän subjektiivinen arviointi kantajasta ja hänen terveydentilastaan.
- 143 Vastaaja painottaa toiseksi, että siltä osin kuin kyse on vahingosta, joka kantajan väitetään kärsineen eläkejärjestelmän mukaisen erorahan maksamisen vuoksi, kantaja ei selitä, missä määrin tämä seikka muodostaisi aineellisen vahingon, jonka riidanalaisen päätöksen tekeminen olisi aiheuttanut. Vastaaja huomauttaa, että itse asiassa kantaja itse vaati maksamista, joka tapahtui 26.5.2000 eli ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä.

- 144 Kolmanneksi vastaaja esittää, että kantaja ei esitä mitään todistetta siitä, että hänen perheelleen olisi todella aiheutunut vahinkoa.
- 145 Vastaaja katsoo viimeiseksi, että kantaja ei ole osoittanut objektiivisella näytöllä, että hänen henkisen kärsimyksensä ja riidanalaisen päätöksen välillä on syy-yhteys.
- 146 Vastaaja kiistää tältä osin kantajan oman lääkärin 13.3.2001 laatiman lääkärintodistuksen merkityksen, koska se on laadittu noin kahdeksan kuukautta riidanalaisen päätöksen tekemisen jälkeen ja oikeudenkäynnin aikana eli epäilyttävänä aikana (in tempore suspecto). Vastaaja huomauttaa myös, että vaikka kantajan oma lääkäri oli 31.8.2000 laatimassaan lääkärintodistuksessa maininnut mahdollisen tarpeen turvautua psykiatrin apuun, yli kuusi kuukautta myöhemmin hän ei ole katsonut tarpeelliseksi kirjoittaa kantajalle lähetettä psykiatrin vastaanotolle. Vastaajan mukaan lisäksi kantajan edellisen vuoden kuluessa antamien lausuntojen ja uuden 13.3.2001 laaditun lääkärintodistuksen välillä oli ristiriitoja. Lopuksi vastaaja esittää, että kantaja on kutsuttu useaan kertaan lääkärintarkastukseen, mutta hän on saapunut sinne vasta 16.1.2001, ja koska kantaja oli kieltäytynyt lisätutkimuksen tekemisestä, ei ole ollut mahdollista tarkastaa täysin hänen lääketieteellistä tilaansa.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 147 Kuten vakiintuneessa oikeuskäytännössä on todettu, sopimuksen ulkopuolisen yhteisön vastuun syntyminen edellyttää, että kantaja osoittaa, että yhteisön elimen moitittu toiminta on lainvastaista, että vahinko on todella syntynyt ja että

toiminnan ja aiheutuneeksi väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys (asia T-3/92, Latham v. komissio, tuomio 9.2.1994, Kok. H. 1994, s. I-A-23 ja II-83, 63 kohta ja asia T-589/93, Ryan-Sheridan v. FEACVT, tuomio 15.2.1996, Kok. H. 1996, s. I-A-27 ja II-77, 141 kohta).

148 Edellä 117 kohdasta ilmenee, että vastaaja on syyllistynyt lainvastaisuuteen tehdessään riidanalaisen päätöksen.

149 Tämä päätös on kiistämättä aiheuttanut kantajalle ansionmenetyksen, koska hänet on siirretty takaisin aikaisempaan virkaansa ennen alun perin määrättyä ajankohtaa. Vastaajan on siten maksettava kantajalle rahamäärä, joka vastaa seuraavien palkkojen erotusta: palkka, joka kantajan olisi pitänyt saada tilapäisesti siirrettynä virkamiehenä palkkaluokassa A 2, tasossa 1, ja palkka, jonka hän on saanut sen jälkeen kun hän oli palannut palkkaluokkaan LA 5, tasoon 3, alkaen 15.7.2000 siihen päivään asti, kunnes kantajan olisi pitänyt palata aikaisempiin tehtäviinsä, jos riidanalaista päätöstä ei olisi tehty, eli 30.11.2000. On myös huomautettava, että koska päivämäärästä 30.11.2000 on nimenomaisesti päätetty nimittävän viranomaisen 11.1.2000 tekemällä päätöksellä, jota kantaja ei ole määrääjässä kiistänyt, ainoastaan tämä päivämäärä voidaan ottaa huomioon sen määrittämiseksi, minä hetkenä hänen olisi pitänyt palata aikaisempiin tehtäviinsä, jos riidanalaista päätöstä ei olisi tehty.

150 Kantaja on myös kärsinyt aineellista vahinkoa sen vuoksi, että tämän rahamäärän maksaminen on viivästynyt. Kyseinen vahinko on yhtä suuri kuin se saamatta jäänyt voitto, jonka hän olisi saanut sijoittamalla hänelle kuuluvan rahamäärän, jos se olisi ollut hänen käytettävissään heti, kun se oli erääntynyt maksettavaksi. Tämän vuoksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien katsoo täyden harkintavaltansa mukaisesti, että vastaaja on velvoitettava korvaamaan kantajalle viivästyskorkona 5,25 prosentin vuosikorkoa edellisessä kohdassa tarkoitettulle rahamäärälle siitä päivästä alkaen, jona 149 kohdassa tarkoitettun rahamäärän muodostavat erät olivat erääntyneet maksettaviksi, todelliseen maksupäivään asti.

- 151 Seuraavaksi siltä osin kuin on kyse kantajan suorittamasta erorahasta, on syytä todeta, että kantaja ei ole osoittanut vahingon todellisuutta eikä syy-yhteyttä riidanalaisen päätöksen kanssa.
- 152 Kantajan vaatiman henkistä kärsimystä koskevan korvauksen osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korostaa, että kantaja on maininnut suullisessa käsittelyssä, että tämän vahingon oli aiheuttanut pääasiassa EDD-ryhmän ja eräiden sen jäsenten toiminta, joka ei ole luonteeltaan päätöksentekoa, ja että riidanalainen päätös oli ainoastaan lisännyt kärsimystä. Tämän tosiseikka vahvistetaan kantajan hoitavan lääkärin havainnoissa, jotka on kirjattu 31.8.2000 laadittuun lääkärintodistukseen.
- 153 Kuten edellä 136 kohdassa painotetaan, kantajan vaatimusta saada korvatuksi henkinen kärsimys, joka hänelle on aiheutunut EDD-ryhmän ja eräiden sen jäsenten väitetyistä toiminnasta, ei voida ottaa tutkittavaksi, koska kantaja ei ole noudattanut tätä varten säädettyä oikeudenkäyntiä edeltävää menettelyä.
- 154 Sitä vastoin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korostaa, että riidanalaisen päätöksen tekeminen ei ole voinut muuta kuin lisätä sitä henkistä kärsimystä, joka kantajalle oli jo aiheutunut. Sen seikan, että hänet siirrettiin takaisin entiseen virkaansa, taannehtivin vaikutuksin ja niin, että nimittävä viranomainen ei edes kuullut häntä ennakolta, on täytynyt vaikuttaa kantajan arvokkuuteen ja itsetuntoon. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo täyden harkintavaltansa mukaisesti, että vastaaja on velvoitettava tämän vahingon korvaamiseksi maksamaan kantajalle symbolinen yhden euron korvaus.

Oikeudenkäyntikulut

- 155 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska vastaaja on hävinnyt asian ja vastapuoli on vaatinut oikeudenkäyntikulujen korvaamista, vastaaja on velvoittava korvaamaan pääasian oikeudenkäyntikulut.
- 156 Sitä vastoin välimenettelyn oikeudenkäyntikuluista, joista on presidentin 9.10.2000 antamalla määräyksellä määrätty päätettäväksi myöhemmin, on syytä korostaa, että 87 artiklan 5 kohdan ensimmäisessä alakohdassa määrätään, että asianosainen, joka peruuttaa kanteensa, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli sitä vaatii peruuttamista koskeissa huomautuksissaan. Kuitenkin kanteensa peruuttavan pyynnöstä vastapuoli veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos se vastapuolen menettelyn vuoksi katsotaan kohtuulliseksi. Lisäksi työjärjestyksen 88 artiklassa määrätään, että yhteisöjen ja niiden henkilöstön välisissä riita-asioissa toimielinten on vastattava omista kustannuksistaan.
- 157 On todettava, että kantaja on peruuttanut välimenettelyhakemuksensa ja että vastaaja on kieltäytynyt vastaamasta välimenettelystä kantajalle aiheutuneista kuluista. Lisäksi toisin kuin kantaja väittää, ei ole vastaajan asenteen vuoksi perusteltua, että vastaaja veloitettaisiin korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Näin ollen asianosaiset vastaavat tästä menettelystä aiheutuvista omista kuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(kolmas jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) Parlamentin pääsihteerin 18.7.2000 tekemä päätös, jolla kantajan tilapäinen siirto poliittiseen EDD-ryhmään yksikön edun mukaisesti päätettiin ja hänet siirrettiin takaisin tiedotuksen ja suhdetoiminnan pääosastoon 15.7.2000 alkaen, kumotaan.
- 2) Parlamentti veloitetaan maksamaan kantajalle vahingonkorvauksena määrä, joka vastaa seuraavien palkkojen erotusta: palkka, joka kantajan olisi pitänyt saada tilapäisesti siirrettynä virkamiehenä palkkaluokassa A 2, palkkatasossa 1, ja palkka, jonka hän on saanut sen jälkeen kun hänet on siirretty takaisin palkkaluokkaan LA 5, palkkatasoon 3, 15.7.2000 ja 30.11.2000 välisenä aikana, lisätynä 5,25 prosentin suuruisella viivästyskorolla laskettuna siitä päivästä alkaen, jona 149 kohdassa tarkoitetun määrän muodostavat erät olivat erääntyneet maksettaviksi, todelliseen maksupäivään asti.

- 3) Korvauskanne jätetään tutkimatta siltä osin kuin se koskee EDD-ryhmän ja eräiden sen jäsenten toimintaa, joka ei ole luonteeltaan päätöksentekoa.
- 4) Parlamentti veloitetaan korvaamaan kantajalle symbolisena korvauksena yksi euro siitä henkisestä kärsimyksestä, joka hänelle on aiheutunut riidanalaisen päätöksen tekemisen vuoksi.
- 5) Parlamentti veloitetaan korvaamaan kaikki pääasian oikeudenkäyntikulut.
- 6) Asianosaiset vastaavat omista välitoimimenettelyä koskevista oikeudenkäyntikuluistaan.

Jaeger

Lenaerts

Azizi

Julistettiin Luxemburgissa 23 päivänä tammikuuta 2002.

H. Jung

kirjaaja

M. Jaeger

jaoston puheenjohtaja